

Olas?I?k Basan Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Olas?I?k Basan Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28023>

Özet

Olaslık Baar Testi, 1994 yılında S. Bulut tarafından Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde hazırlanan bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, öğrencilerin **olaslık** konularındaki bilişsel baar düzeylerini ve kavramsal hakimiyetlerini saptamak amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin temel amacı, farklı öğretim metodları ve cinsiyetin öğrencilerin olaslık baarsı üzerindeki etkilerini deneysel olarak incelemek için standart bir baar göstergesi sunmaktır. Ölçek, geliştirme türü bir enstrüman olup, matematik eğitimi ve psikometrik değerlendirme alanlarında kullanılmak üzere yapılandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Olaslık, Baar Testi, Matematik Eğitimi, Bilişsel Değerlendirme, Ölçme ve Değerlendirme, Doktora Tezi.

Yazarlar

Bulut, S.

Amaç

Olaslık Baar Testi'nin birincil amacı, olaslık kavramlarına ilişkin öğrencilerin edindikleri bilgiyi, problem çözme yeteneklerini ve uygulama becerilerini objektif bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle lise veya üniversite düzeyindeki öğrencilerin olaslık konularındaki akademik baarları nicel olarak belirlemek için tasarlanmıştır.

Bu test, aynı zamanda, deneysel araştırmalarda bağımsız değişkenlerin (örneğin, farklı öğretim stratejileri veya cinsiyet gibi demografik faktörler) olaslık baarsı üzerindeki etkilerini karşılaştırmak üzere bir sonuç ölçütü olarak kullanılmaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi süreci, ilgili doktora çalışmasının temel metodolojik adımlarından birini oluşturmaktadır.

Yapı

Ölçek, matematiksel olaslık ve istatistiksel düşünme becerileri gibi bilişsel yapılar ölçmeye odaklanmıştır. Testin içeriği, olaslık teorisinin temel prensiplerini, kombinasyon ve permütasyon hesaplamaları, koşullu olasılık ve bağımsız olaylar anlamaya gerektiren maddelerden oluşmaktadır.

Ölçeğin ölçtüü **yapı**, sadece ezberlenmiş formülleri değil, aynı zamanda öğrencilerin günlük yaşam durumlarına veya akademik problemlere olaslık bilgisini uygulama yeteneğini de kapsamaktadır. Dolayısıyla, test maddeleri genellikle çoktan seçmeli veya kısa cevaplı problem

çözme formatında tasarlanmıştır.

Geçerlik

Kaynak verilerde Olaslık Basan Testi'ne ilişkin spesifik **geçerlik** (validity) bilgisi sunulmamıştır. Ancak, bir basan testi olarak geliştirildiği göz önüne alındığında, en kritik geçerlik türünün **içerik geçerliği** (content validity) olduğu varsayılabilir.

İçerik geçerliği, genellikle konu alan uzmanların test maddelerinin ilgili müfredat ve öğrenme hedeflerini ne ölçüde temsil ettiğini değerlendirmesi yoluyla sağlanır. Geliştirme sürecinde, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı olasılık konularını tam olarak kapsayacak şekilde madde havuzunun oluşturulduğu ve uzman görüşlerine başvurulduğu varsayılabilir.

Güvenirlik

Kaynak verilerde Olaslık Basan Testi'ne ilişkin spesifik **güvenirlik** (reliability) bilgisi sunulmamıştır. Basan testlerinde güvenilirlik, ölçümün kararlılığı ve tutarlılığı gösterir.

Bu tür bilişsel testlerde genellikle iç tutarlılık katsayıları (örneğin, Kuder-Richardson formülleri veya Cronbach Alfa katsayısı) ya da test-tekrar test güvenilirlik yöntemleri kullanılır. Ölçeğin geliştirildiği doktora tezi basanında, elde edilen puanların tutarlılığı göstermek amacıyla bu psikometrik analizlerin yapılması muhtemeldir.

Faktör Analizi

Olaslık Basan Testi'nin faktör yapısına dair spesifik bir bilgi kaynağında mevcut değildir. Basan testleri genellikle tek bir genel basan faktörünü ölçmek üzere tasarlanırsa da, olasılık gibi geniş konular farklı alt becerileri (kavramsal anlama, hesaplama, problem çözme) içerebilir.

Eğer ölçek, olasılığın birden fazla alt boyutunu (örneğin, teorik olasılık ve deneysel olasılık) ayrı ayrı hedeflediyse, yapı geçerliğini desteklemek amacıyla açıklayıcı veya doğrulayıcı faktör analizi tekniklerinin kullanılması beklenir. Ancak bu analizlere dair detaylar kamuya açık kaynaklarda belirtilmemiştir.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Achievement/Knowledge Test)

Format: Genellikle çoktan seçmeli veya kısa cevaplı, doğru/yanlış cevaplama gerektiren bilişsel performans testi formatı.

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Akademik olaslık derslerini alan öğrenciler.

Yaş Grubu: Lise son sınıf veya üniversite öğrencileri (akademik seviyeye bağlı olarak).

Popülasyon Detayları: Olaslık konularında resmi eğitim almış olan öğrenciler.

Test Metodolojisi: Kağıt-kalem testi. Puanlama, doğru cevap sayısına göre yapılır. Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Anahtar Kelimeler

Olaslık Başarı, Matematiksel Geçerlik, Ölçme Aracı, Öğretim Metotları, Güvenirlik Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımları: Bilgi mevcut değildir.

Bağlı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara (Tezin yapıldığı kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Şinler ve Ücret: Testin ticari kullanımı veya genel dağıtım hakkında spesifik bilgi mevcut değildir. Akademik bir doktora tezi kapsamında geliştirildiği için, kullanım için tezin orijinal sahibinden veya ilgili üniversiteden izin alınması gerekebilir.

Test Yayı: 1994

Kaynaklar

Bulut, S. (1994). *Farklı öğretim metodlarının ve cinsiyetinin olasılık başarılarına ve olasılığa karşı tutumlarına etkileri* (Doktora tezi). Orta Doğu Teknik University Institute of Science, Ankara.

Olaslık Başarı Testinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu akademik kaynakta Olaslık Başarı Testi'ne ait orijinal maddeler listelenmemiştir. Maddeler için yazarın doktora tezine başvurulması gerekmektedir.